

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
8 mei 2019

Ons kenmerk
VNGR/U201900370
Lbr. 19/033
Telefoon
070 - 373 8393

Bijlage(n)
1

Onderwerp

Gemeentelijke verwerkersovereenkomst verbindend per 1/1/2020

Samenvatting

Hierbij leggen wij u de standaard gemeentelijke verwerkersovereenkomst (VWO) voor ter besluitvorming. De ALV wordt gevraagd de VWO voor leden verbindend te verklaren. Tijdens de BALV van 30 november 2018 hebben de leden van de VNG ingestemd met het proces standaardverklaring. Met de besluitvorming in de ALV van 5 juni wordt voldaan aan vereiste ledenconsultatie in het proces standaardverklaring.

Gemeenten zijn op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wettelijk verplicht een VWO af te sluiten met alle opdrachtnemers die namens hen persoonsgegevens verwerken. De VWO bevat een eenduidig pakket aan afspraken over het verwerken van persoonsgegevens tussen gemeenten als opdrachtgever en hun opdrachtnemers (ICT-leveranciers of partijen die diensten leveren).

Met de vaststelling van een eigen VWO kiezen wij als gemeenten voor uniforme afspraken over het verwerken van persoonsgegevens. Deze standaard is ontwikkeld door één voor gemeenten, in overleg met landelijke leveranciers. Uit een consultatie langs gemeenten in Nederland bleek dat veel gemeenten in een impasse zaten en daarmee niet aan de AVG voldoen. De standaard VWO lost dit probleem voor alle gemeenten in een keer op.

Zowel het College van Dienstverleningszaken als het bestuur van de VNG adviseren om de standaard verbindend te verklaren per 1 januari 2020. Tot aan deze datum geldt het principe van *'pas-toe-of-leg-uit'*. In de ledenbrief geven wij een toelichting op de totstandkoming, het beheer en het monitoren van de bijgevoegde standaard VWO.

Aan de leden

Datum

8 mei 2019

Ons kenmerk

VNGR/U201900370

Lbr. 19/033

Telefoon

070 - 373 8393

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Gemeentelijke verwerkersovereenkomst verbindend per 1/1/2020

Geacht college en gemeenteraad,

Hierbij leggen wij u de gemeentelijke verwerkersovereenkomst (VWO) voor als VNG-standaard volgens het principe van verplichtende zelfregulering. Het College van Dienstverleningszaken (CvD) en het bestuur van de VNG adviseren positief op dit voorstel dat tot stand gekomen is in samenwerking met gemeenten en leveranciers. In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van 30 november 2018 is het proces van standaardverklaring vastgesteld. Conform dit proces heeft het CvD, op voorspraak van de Taskforce Samen Organiseren en met instemming van de commissie Informatiesamenleving, positief geadviseerd over het opstellen van een standaard VWO voor gemeenten.

Aanleiding

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om afspraken over het verwerken van persoonsgegevens te maken met hun opdrachtneemers. Deze afspraken worden vastgelegd in een VWO. De VWO regelt op een uniforme wijze de afspraken rondom de verwerking van persoonsgegevens en bevat slechts die zaken die niet al op een andere wijze zijn geregeld zoals bijvoorbeeld in de wet of in een hoofdovereenkomst. De toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens, kan gemeenten boetes opleggen bij het niet hebben van een VWO.

Iedere gemeente maakt gemiddeld met zo'n 50 partijen afspraken over de verwerking van persoonsgegevens. In de praktijk blijkt dat afspraken in ongeveer de helft van de gevallen ontbreken. Een inventarisatie van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van VNG Realisatie wijst uit dat de hoofdredenen voor het ontbreken van afspraken zijn dat:

- Leveranciers vanwege het ontbreken van een standaard VWO voor gemeenten bij voorkeur hun eigen VWO hanteren.

- Geen overeenstemming kan worden bereikt met leveranciers over zaken die wettelijk gezien thuishoren in andere overeenkomsten (zoals aansprakelijkheid).

Voordelen van een standaard VWO

Het voordeel voor gemeenten is dat zij tijd en geld (juridisch advies en onderhandelingen) besparen en ontzorgd worden bij het maken van afspraken over het verwerken van persoonsgegevens. De VWO versterkt de positie van gemeenten als betrouwbare en voorspelbare partners voor hun leveranciers. Marktpartijen weten exact waar ze aan toe zijn wanneer ze persoonsgegevens voor of namens gemeenten verwerken. Een bijkomend voordeel van deze aanpak is dat bij geschillen over het gebruik van de VWO de VNG namens 355 gemeenten een standpunt kan bepalen en in gesprek kan gaan met leveranciers.

Proces van totstandkoming en betrokken stakeholders

De VWO is besproken met de Autoriteit Persoonsgegevens, die de ontwikkeling van dergelijke standaarden van harte toejuicht. Het document is tevens getoetst door de landsadvocaat. De standaard is tot stand gekomen in een nauwe samenwerking tussen gemeenten, leveranciers en de VNG. Meerdere rondes van feedback en commentaar zijn verwerkt in de nu voorliggende standaard. Gemeenten en leveranciers kunnen op basis van het feitelijke gebruik verbetervoorstellen en wijzigingsverzoeken indienen. Een beheergroep bestaande uit inkopers, privacy-specialisten en beveiligingsspecialisten van gemeenten en leveranciers beoordeelt wijzigingsvoorstellen en adviseert het bestuur over mogelijke wijzigingen in de VWO. Zo blijft de standaard actueel en relevant. Het gebruik van de standaard door gemeenten wordt gemonitord door VNG Realisatie.

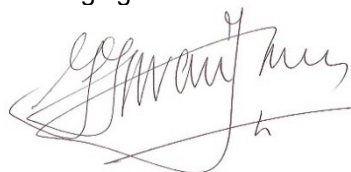
Verbindendverklaring van de standaard

De Taskforce Samen Organiseren, het CvD en het VNG-bestuur hebben positief geadviseerd over de VWO als standaard voor gemeenten, volgens het principe van verplichtende zelfregulering per 1 januari 2020. In de periode in aanloop naar deze datum geldt het principe van *'pas-toe-of-leg-uit'* in deze periode kunnen gemeenten en leverancier waardevolle ervaring opdoen met het werken met de standaard. Op 28 maart heeft de beheergroep een versie vastgesteld die geschikt is voor verbindendverklaring. Zo ontstaat landelijk een uniforme werkwijze en daarmee een effectieve en efficiënte werkwijze voor alle betrokkenen.

Meer informatie

In de bijlage is de handreiking VWO opgenomen. De meest actuele VWO en meer informatie is beschikbaar via: www.informatiebeveiligingsdienst.nl/vwo - De Informatiebeveiligingsdienst van VNG Realisatie heeft een helpdesk ingericht voor vragen over de VWO, de helpdesk is bereikbaar via privacy@VNG.nl.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter